

Jaarverslag 2021

Stichting Deventer Verhaal

9-6-2022

Inhoud

1	Voorwoord.....	2
2	Organisatie.....	3
2.1	Doelstelling.....	3
2.2	Bestuur.....	3
2.3	Verantwoording.....	4
3	Tentoonstellingen.....	5
3.1	Museum De Waag.....	5
3.2	Speelgoedmuseum.....	7
4	Activiteiten & evenementen.....	9
4.1	Historische lezingenreeks.....	9
4.2	#Deventer Verhalen.....	9
4.3	Woordwaarde Festival.....	10
4.4	Deventer Toon.....	10
4.5	Kelderfest.....	10
4.6	Open Monumentendag, Route en Nacht van Goud.....	11
4.7	Overige activiteiten.....	11
5	Educatie.....	12
5.1	Museum De Waag.....	12
5.2	Speelgoedmuseum Deventer.....	12
5.3	Deventer in Perspectief.....	13
6	Publiek.....	14
6.1	Bezoekersaantallen Museum De Waag.....	14
6.2	Bezoekersaantallen Speelgoedmuseum.....	14
6.3	Bezoekers musea 2021 t.o.v. voorgaande jaren.....	15
6.4	Websitebezoeken per jaar.....	15
7	Collectie.....	16
7.1	Beheer.....	16
7.2	Behoud.....	16
7.3	Aankopen, schenkingen en afstoting.....	17
7.4	Bruiklenen.....	19
7.5	Depots.....	19
7.6	Informatievoorziening.....	19
8	Marketing & Communicatie.....	20
8.1	Vergroten online zichtbaarheid.....	20
8.2	Websites.....	21
8.3	Online marketing.....	22
8.4	Optimaliseren van communicatiesystemen.....	22
9	Personeel.....	23
9.1	Werkzame personen.....	23
9.2	Vrijwilligers.....	23
9.3	Externe inhuur.....	23
9.4	Ziekteverzuim.....	23
9.5	Opleidingen.....	23
9.6	CAO.....	23
10	Financiële verantwoording.....	24
10.1	Resultaten 2021.....	24
10.2	Toelichting op de cijfers.....	25
10.3	Ten aanzien van het vermogen.....	27

1 Voorwoord

Met trots presenteren wij u het verslag van onze activiteiten in het veelbewogen jaar 2021. Corona bracht ons opnieuw de nodige beperkingen en tegenslagen, maar niettemin hebben wij ons bijzonder nuttig gemaakt en het nodige bereikt. Uiteraard betreuren we dat we veel minder bezoekers in onze musea hebben mogen ontvangen dan gebruikelijk, dat we geen groepen en schoolklassen konden ontvangen en rondleiden en dat diverse activiteiten afgelast moesten worden of in een andere (digitale) vorm plaatsvonden.

Toch kunnen we terugkijken naar een productief jaar, waarin wij de erfgoedsector van Deventer hebben verstevigd. Dat geldt allereerst voor het Speelgoedmuseum. Van zorgenkindje is dit museum uitgegroeid tot glimmende parel van onze organisatie. Dankzij de grondige opknappbeurt van de locatie en een volledige vernieuwing van de presentatie heeft het museum een grote sprong voorwaarts gemaakt. Tijdens het dieptepunt van de coronacrisis is de organisatie topdruk geweest met dit vernieuwingstraject. De heropening in september was dan ook een waar feestje.

Ondanks alle beperkingen konden er ook activiteiten wèl doorgang vinden en hebben we geïnvesteerd in nieuwe ontwikkelingen. Open Monumentendag beleefde een van haar meest succesvolle edities ooit. Dankzij de versoepelingen in het najaar ook nog eens één van de grootste evenementen dat jaar in Deventer. De lezingenserie rondom erfgoed is in het najaar ook van start gegaan met meer partners dan ooit. Er is bovendien een volledig nieuw educatief aanbod ontwikkeld, waar ons publiek nog jaren van kan profiteren.

Corona heeft ook tot een groter en blijvend online aanbod van content en acties geleid. Dat geldt zowel voor ludieke acties als een Paasgroet rondom de 400-jarige portrettenserie van de Vier Evangelisten, als de virtuele

rondleidingen door onze musea. Bovendien is veel energie gestoken in versterking van onze digitale infrastructuur, door vernieuwing van het collectiebeheersysteem, een update van onze websites en versterking van het bereik via social media.

Minstens zo belangrijk is de investering in contacten en samenwerking met (nieuwe) partners. Met het overgrote deel van de cultuurpartners in de stad lopen één of meerdere projecten. Ook het partnerschap met de gemeente Deventer, marketingorganisaties en partijen als de stichting Deventer binnenstadsmanagement en NV Bergkwartier krijgen steeds meer vorm. De contacten met vrijwilligersorganisaties hebben nog het meest geleden onder corona, maar zijn ook veelbelovend.

Al deze inspanningen en successen zijn alleen mogelijk vanuit een gedreven, professionele en betrokken organisatie. Het team van Deventer Verhaal heeft veel taken en projecten op het bordje liggen, maar kwijt zich met verve van haar opdracht. Doorstroming en verjonging zorgen voor nieuw elan. De investering in vrijwilligersbeleid en -werving heeft tot bijna een verdubbeling van het vrijwilligersbestand geleid, waarmee in 'post' coronatijd stevige stappen gezet kunnen worden. Zo zetten we gezamenlijk het erfgoed van Deventer op de kaart!

Ewout van der Horst, directeur-bestuurder Deventer Verhaal

Opening Speelgoedmuseum 1 sept 21

2 Organisatie

2.1 Doelstelling

De stichting Deventer Verhaal is een museale organisatie met de brede taak om het erfgoed van Deventer onder de aandacht van het publiek te brengen. Als bewaker van de stedelijke schatkamer beheert en onderhoudt de stichting de historische collectie van Deventer. Op basis van deze museale collectie presenteren wij de lokale geschiedenis en kunstschat in Museum de Waag. De stedelijke speelgoedcollectie vormt de basis van ons Speelgoedmuseum.

Met tijdelijke tentoonstellingen, activiteiten, evenementen en pr-campagnes zoeken we steeds de verbinding van inwoners en toeristen met de verhalen van Deventer. De ambitie van de stichting is om zich door te ontwikkelen tot een brede erfgoedorganisatie die de sleutelpositie vervult bij de presentatie van het Deventer erfgoed. Wij willen de aanjager en innovator zijn in het vertellen van typisch Deventer verhalen. Als spin in het web van de lokale erfgoedsector willen wij samenwerkingsverbanden smeden en beeldbepalende publieksprojecten initiëren. Niet alleen onze eigen museale collectie vormt daarbij de inspiratiebron, maar ook de collecties van andere collectiebeheerders in de stad zoals de Athenaeumbibliotheek, Stadsarchief Deventer en Archeologie Deventer. Het Speelgoedmuseum ontwikkelt zich geleidelijk tot nationaal boegbeeld van het erfgoed op het gebied van spel en speelgoed.

Voor een vertaling van onze doelstelling in concreet beleid verwijzen wij naar onze meerjarenprogrammering zoals die is opgetekend in onze meerjarenvisie 2021-2024.

2.2 Bestuur

De stichting Deventer Verhaal wordt bestuurd volgens het raad-van-toezicht-model waarbij beleid wordt ontwikkeld en uitgevoerd door de directeur-bestuurder. De leden van de raad moeten het beleid goedkeuren en houden toezicht op de uitvoering daarvan.

De raad van toezicht heeft in 2021 acht maal (digitaal) vergaderd. Van de vergaderingen worden notulen bijgehouden. De voltallige raad is onbezoldigd, wat past bij het non-profit karakter van de organisatie.

Sinds mei 2020 is Ewout van der Horst directeur-bestuurder van de stichting.

Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter: *Hans Magdelijns*, eigenaar bureau Charme advies, voorzitter Deventer Vocaal Ensemble, voorzitter Stichting Vrienden van de Lebuïnus. Aangetreden d.d. 01-08-2015.

Secretaris: *Caroline Koldewey-Verhoeven*, eigenaar Cultuurzaak Amsterdam, commissielid Erfgoedvereniging Heemschut, lid commissie Integriteitsvraagstukken Amsterdams Lyceum, coördinator stichting Hart voor het Vondelpark. Aangetreden d.d. 01-08-2015.

Penningmeester: *Hans Heilen*, eigenaar Heilen Advies BV, bestuurslid stichting Vogeleiland Deventer. Aangetreden d.d. 01-05-2020.

Algemeen lid: *Hans Gerritsen*, voorzitter SONT (Streektaalorganisaties in het Nedersaksisch Taalgebied), voorzitter Collectie Overijssel, voorzitter PvdA Almelo, lid Raad van Toezicht SIZ Twente, redactiesecretaris Stad en Ambt. Aangetreden d.d. 01-08-2017.

Algemeen lid: *Chris Dutilh*, penningmeester Scandia rasvereniging, museumdocent Verzetsmuseum Amsterdam. Aangetreden d.d. 01-05-2020.

Vacatures binnen de Raad van Toezicht worden openbaar gemaakt. In 2021 waren er geen vacatures.

2.3 Verantwoording

Governance Code Cultuur

Stichting Deventer Verhaal onderschrijft de Governance Code Cultuur waarin de richtlijnen voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector zijn vastgelegd. Voor algemene informatie over de code verwijzen wij u naar de website www.governancecodecultuur.nl. De richtlijnen van deze code zijn door ons gebruikt bij het opstellen van een huishoudelijk reglement voor de raad van toezicht en een directiereglement.

Ethische Code voor Musea

De [Ethische Code voor Musea](#) is de basis voor de beroepsethiek van de museale sector in Nederland. De code dient als houvast bij ethische kwesties en is een middel tot zelfregulering. Stichting Deventer Verhaal onderschrijft de code en handelt hiernaar.

Code Diversiteit & Inclusie

De [Code Diversiteit & Inclusie](#) is een gedragscode van de Nederlandse cultuursector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument voor zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basis vereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: Als maker, producent, werkende en publiek. Stichting Deventer Verhaal past de code vooral toe op het gebied van programmering en personeelsbeleid.

Fair Practice Code

De [Fair Practice Code](#) is bedoeld als instrument voor verantwoord en eerlijk ondernemerschap in de cultuursector. Stichting Deventer Verhaal handelt naar deze code door een fair beloningsbeleid, een transparante bedrijfsvoering en waarden als duurzaamheid en diversiteit daadwerkelijk in praktijk te brengen.

Museumregister

De voormalige gemeentemusea in Deventer zijn sinds het jaar 2001 geaccrediteerd bij het Nederlands Museumregister. Met de oprichting van de stichting Deventer Verhaal in 2014 is deze registratie van de gemeente overgegaan op de huidige stichting.

3 Tentoonstellingen

3.1 Museum De Waag

Speelgoed voor jong en oud

Van 19 november 2020 t/m 9 mei 2021

Tot begin mei 2021 was de pop-up tentoonstelling *Speelgoed voor Jong en Oud* op de begane grond en in de kelder van Museum De Waag te zien. De tentoonstelling was erop gericht om het publiek van het - vanwege de herinrichting - gesloten Speelgoedmuseum te bedienen én te betrekken bij de vernieuwing van dit museum. Daarnaast kon het 'Waagpubliek' op deze manier ook kennismaken met de wondere wereld van historisch speelgoed, ook als cultuurhistorisch erfgoed.

Op de begane grond kreeg de bezoeker de ontwikkeling van speelgoed in vier perioden te zien; te beginnen bij het ontstaan van het speelgoedmuseum in 1932, de naoorlogse periode, de jaren zeventig en het tijdvak rond 2000 om te eindigen met een vooruitblik op het speelgoed van de toekomst.

De opstelling in de kelder gaf een indruk van de aanpak van de vernieuwing van het Speelgoedmuseum met de mogelijkheid voor de bezoeker om zelf wensen, tips en persoonlijke foto's en verhalen rondom speelgoed achter te laten. Bij deze tentoonstelling is ook een virtual reality tour ontwikkeld om museum online toegankelijk te houden tijdens de sluiting van de musea in verband met de coronamaatregelen: <https://museumdewaag.nl/virtueel-museum/>.

Kunstwerk PolakvanBekum bij expo *Op drift* (kelder Waag)

Op drift

Van 23 mei t/m 19 september 2021

Vanaf mei 2021 stond Museum De Waag in het teken van de IJsselbiënnale. Deze kunstmanifestatie over de invloed van klimaatverandering op het landschap was vanwege corona een jaar uitgesteld. Hierdoor viel de biënnale nu samen met het landelijk themajaar *Ode aan het landschap*. Voor Deventer Verhaal bood dit een uitgelezen kans om in De Waag de kleinschalige tentoonstelling *Op drift* te realiseren over landschapskunst, gebaseerd op de collectie Knecht-Drenth.

Impressie tentoonstelling *Op drift* begane grond Waag

Het echtpaar Knecht-Drenth verzamelde in de afgelopen eeuw schilderijen waarop het traditionele en moderne Nederlandse landschap is vereeuwigd en heeft deze werken nagelaten aan de gemeente Deventer. De landelijke uitstraling van de collectie sluit fraai aan bij de (inter)nationale aspiraties van de IJsselbiënnale.

Kunstenarsduo PolakvanBekum

Het Amsterdamse kunstenaarsduo Esther Polak en Ivar van Bekum werkt al enige jaren samen onder de naam PolakVanBekum. Een terugkerend thema bij hen is *Sporen in het landschap*. De collectie Knecht-Drenth boodt veel aanknopingspunten voor hen en zij kregen dan ook de vraag een selectie te maken uit deze collectie en hierop te reageren met een nieuw, eigen werk dat aansloot bij het thema van de IJsselbiënnale *Tij, Tijd en Tijdelijkheid*. Deze verbeelding was gedurende de tentoonstelling in de kelder van de Waag te bewonderen.

Face It

Van 14 november 2021 t/m 8 mei 2022

Vanaf 14 november jl. is de nieuwe tentoonstelling *Face It* met verhalen van LHBTIQ+ers uit Deventer te zien. Aanleiding was het 50-jarig bestaan van COC Deventer. De positie van LHBTIQ+ in de samenleving staat volop in de belangstelling. *Face It* geeft bezoekers een inkijk in de regenbooggemeenschap in Deventer en laat zien dat de strijd voor een gelijkwaardige positie binnen de samenleving nog altijd actueel is.

Op de begane grond maak je kennis met de historie en evolutie van LHBTIQ+ in Deventer. Betrokkenen vertellen over hun persoonlijke zoektocht naar hun seksuele en genderidentiteit en hoe hun omgeving daarop reageerde. De kelder van De Waag wordt ingericht als ontmoetingsruimte, waar COC-leden, scholieren en studenten activiteiten organiseren en met bezoekers in gesprek gaan.

Campagnebeeld tentoonstelling *Face it*

Deventer Topstukken

De historische collectie van Deventer kent verschillende topstukken van landelijke en zelfs internationale bekendheid. Sinds oktober 2020 zijn deze topstukken bijeengebracht op de eerste etage van Museum De Waag. Hier vind je stukken van beroemde 17e-eeuwse meesters als Gerard ter Borch II en Hendrick ter Brugghen. Uit latere tijd zijn er werken van Cornelis Springer, maar ook van de in Deventer geboren meestersvervalser Han van Meegeren en enkele recente aanwinsten van de in Deventer geboren kunstschilder Bartholomeus Breenbergh.

Binnen de topstukkenzaal is eveneens ruimte voorzien voor het tonen van delen van de vaste collectie waaronder portretten, stedelijk zilver en de collectie Knecht-Drenth.

Deventer Geschiedenis

Op de tweede etage is een overzicht te zien van de Deventer geschiedenis in vogelvlucht. Hier komen de ontstaansgeschiedenis van de stad, de Hanzeperiode met zijn handel en markten, maar ook de nijverheden van zilversmeden en de befaamde koekbakkers aan bod. Deventer werd daarna een echte industriestad met onder meer blik en textiel. Ook uit deze periode zijn hier bijzondere objecten te zien. Er is ook ruimte voor wisselende thema's en het periodiek wisselen van objecten en verhalen.

Uitgelicht: De belegering van Deventer

Deventer was in de Tachtigjarige Oorlog het toneel van een langdurige belegering. De Staatse troepen van graaf Rennenberg omsingelden de stad. Na maanden van gevechten gaven de Spaansgezinde troepen zich uiteindelijk gewonnen. Het schilderij van het beleg van Deventer uit 1578 door de Staatse troepen onder leiding van Rennenberg is daarbij een ware informatiebron. De gevechtshandelingen zijn door de onbekende schilder vernuftig in een totaalbeeld verwerkt. Met behulp van [een animatie](#) geven we een beter beeld van het verloop van de strijd. De animatie geeft tekst en uitleg bij dit beeldverslag uit de 16e eeuw. Met de minitour 'De belegering van Deventer in 1578' in de 3Deventer app kun je de slag om de Noordenbergtoren op locatie aan de Gibsonstraat nauwkeurig volgen. Diverse 3D reconstructies laten zien hoe deze belangrijke verdedigingstoren van de stad er destijds uit zag en welke verbeterde strijd hier is uitgevochten.

In 2021 bestonden De Vier Evangelisten van Hendrick ter Brugghen maar liefst 400 jaar. Speciaal voor deze bijzondere mijlpaal hebben we bij wijze van een paasgroet met de conservator van Museum De Waag een korte [informatieve video](#) gemaakt en gelanceerd tijdens Pasen.

3.2 Speelgoedmuseum

Herinrichting

Het Speelgoedmuseum Deventer heeft in 2021 haar deuren weer geopend na een totale metamorfose. Van een klassieke opstelling vol met vitrines en een teveel aan collectie naar een frivool en speels museum, waarin het speelgoed in een fraaie fysieke en maatschappelijke context is geplaatst. Als verantwoordelijke organisatie is Deventer Verhaal beretrots op het eindresultaat, dat zelfs onze eigen verwachtingen overtreft. En het belangrijkste: onze bezoekers zijn juichend enthousiast!

Hoe anders zag het er enkele jaren geleden uit. Na moeizame discussies over de toekomst van het museum was zelfs het voortbestaan ervan hoogst onzeker.

In november 2019 besloot de Deventer gemeenteraad gelukkig om het museum op de oude locatie te handhaven en te vernieuwen. Enkele maanden later brak de coronapandemie uit. Ook het Speelgoedmuseum moest haar deuren sluiten. Vanwege de beperkingen van de monumentale huisvesting leek verantwoorde heropening voorlopig niet aan de orde. Eenrichtingsverkeer en 1,5 meter afstand waren in de toenmalige opzet niet te garanderen.

Onder deze omstandigheden heeft Deventer Verhaal besloten om de voorgenomen vernieuwing naar voren te halen. Concrete plannen voor vernieuwing op de bestaande locatie waren er niet. De ambitieuze doelstelling was om in een jaar tijd het hele museum op te knappen en de museale basisinrichting te moderniseren. Afronding en finetuning zouden in een tweede fase, na heropening plaatsvinden. De hele operatie is uiteindelijk succesvol en min of meer volgens planning afgerond. Heropening voor de zomervakantie van 2021 bleek uiteindelijk niet haalbaar. Dat is september geworden.

Uithangbord met nieuw logo

Voordeel hiervan was dat veel elementen uit fase 2 alsnog in fase 1 meegenomen konden worden. Bij de heropening stond er een volwaardig en verrassend museum. Bijna alle afrondende werkzaamheden hebben in het najaar van 2021 plaatsgevonden.

Museaal concept

Met de grootste openbare speelgoedcollectie van Nederland in huis kun je veel kanten op. De meeste speelgoedmusea in Europa presenteren via thematische opstellingen de wereld in het klein. Innovatie binnen dit model wordt veelal gezocht in speelse en interactieve toevoegingen. Al met al blijft het verzamelkarakter van de collecties veelal overeind.

Voor het museum is gekozen voor de insteek van de spelende mens, oftewel *homo ludens*. Dit filosofisch concept benadrukt dat spel en speelsheid aan de basis liggen van alle cultuuruitingen. Dit perspectief zette ons op het spoor van de artistieke waarde en maatschappelijke relevantie van speelgoed. Het biedt tal van handvatten om speelgoed als volwaardige vorm van cultuurgoed te omarmen en presenteren.

De vernieuwing van het museum werd voor onszelf ook een spel, waarin de volwassen spelers bloedserieus en fanatiek aan hun droommuseum samenwerkten. Met veel eureka-momenten zodra er weer een creatief puzzelstukje op zijn plaats viel! Het maakproces appelleerde bij uitstek aan de creativiteit van alle betrokkenen. Cruciaal was de rol van medespelers Lies Willers als projectleider, ontwerp bureau Studio Koster van Lienen en contentcoördinator Frederieke Jeletich-Visser.

Museale inrichting

Door de creatieve en maatschappelijke waarden van historisch speelgoed centraal te stellen, konden met we nieuwe ogen naar onze collectie kijken. Vrijwel alle speelgoedmusea presenteren hun collectie op basis van logische clusters als poppen, constructie- of buitenspeelgoed. Door thema's als fantasie, geweld, gender of techniek als uitgangspunt te nemen, zijn wij juist clusters gaan vermengen en zijn we tot een meer gevarieerde opstelling gekomen. Dit is een volstrekt nieuwe benadering die tot verrassende resultaten heeft geleid.

Hobbykamer Speelgoedmuseum

Machinekamer Speelgoedmuseum

Voorheen stond het museum tamelijk vol met vitrines, vooral langs de wanden. Om lucht en ruimte te scheppen, is het aantal vitrines verminderd en vaker als blikvanger middenin de ruimte geplaatst. De vitrines zijn op maat ontworpen en gemaakt. De opstelling biedt meer ruimte aan sfeer- en spelelementen.

De zalen uit het oude museum zijn daarbij omgedoopt tot kamers met namen als wonderkamer, gastenkamer en hobbykamer. De opzet was om in elke kamer meerdere spelelementen aan te bieden. De nadruk ligt daarbij op fysiek spel. Een teveel aan beeldschermen en multimedia is bewust vermeden. Gaandeweg de routing komen digitale toepassingen steeds vaker voor, maar overal is het aanbod van klassiek speelgoed dominant. Thuis wachten de bezoekers nu eenmaal weer genoeg beeldschermen.

Buitenspeelroute

De beperkte ruimte in het museum bracht de organisatie op het idee om de Deventer binnenstad als speellocatie voor het museum te gebruiken. Met behulp van OBB ingenieurs is een buitenspeelroute door het prachtige Bergkwartier uitgezet waarbij kinderen en hun ouders oude en nieuwe spelletjes in het mooie historische stadscentrum van Deventer kunnen ontdekken.

Activiteiten bij buitenspeelroute door het Bergkwartier

4 Activiteiten & evenementen

4.1 Historische lezingenreeks

Evenals in voorgaande jaren is ook in 2021 een historische lezingenreeks georganiseerd onder de noemer *Deventer Erfgoed*. Nieuw was de samenwerking met andere erfgoedpartners: Museum Geert Groote Huis, Archeologie Deventer, Athenaeumbibliotheek, Stichting Industrieel Erfgoed Deventer, Eddy Hillesum Centrum, en Architectuurcentrum Rondeel. Elke partner verzorgde een of twee lezingen waarbij Deventer Verhaal de coördinatie en gezamenlijke pr-uitingen voor haar rekening nam. De lezingen vonden maandelijks plaats op verschillende locaties in de stad.

Centraal stond de geschiedenis van Deventer waarbij werd aangehaakt op een actueel thema, bijvoorbeeld een archeologische opgraving, een nieuw verworven aanwinst voor de erfgoedcollectie of een toen actuele tentoonstelling. Van een aantal partners staat de lezing in het voorjaar van 2022 op de planning.

Overzicht lezingen 2021

03-05-2021 | Bart Vermeulen i.s.m. Explosieven Opruimingsdienst Defensie: *De V1 van Wilp*

30-09-2021 | Hadewich Eggels & Bart Vermeulen: *Graven op het Grote Kerkhof*

28-10-2021 | Andries Heidema: *Thomas a Kempis actueler dan ooit*

11-11-2021 | Siert Wieringa: *Deventer en de West-Indische Compagnie: kolonisatie, kaapvaart en slavenhandel*

02-12-2021 | Paul Holthuis: *Deventer tussen middeleeuwen en Moderne tijd* (vanwege de lockdown uitgesteld naar 12-05-2022)

Lezing over de V1 van Wilp met livestream

4.2 #Deventer Verhalen

Deventer Verhaal heeft in 2021 het initiatief genomen tot een breed en meerjarig verhalenproject van en voor Deventenaren. Inwoners worden via het project met elkaar verbonden door met elkaar in gesprek te gaan over hun persoonlijke verbinding met stad, dorp of wijk waardoor hun Deventer gevoel opgehaald wordt.

Deventer Verhaal wil als inhoudelijke kartrekker het verhalenproject de komende jaren in de gemeente uitrollen met vele partners. In 2021 is daarvoor een start gemaakt met onder andere WijDeventer, Raster en met name Bibliotheek Deventer.

In het voorjaar van 2021 is begonnen met een pilot waarbij Deventenaren een cursuserie interviews werd aangeboden. In september is de eerste cursuserie van start gegaan. De verzamelde verhalen vormen een groeiende database van Deventer Verhalen die multidisciplinair gepresenteerd worden. Hiervoor is in 2021 een platform ontwikkeld en content verzameld (in de vorm van geschreven verhalen, podcasts, fotoseries en filmpjes).

Op het platform zal het immateriële erfgoed aan de hand van thema's gepresenteerd worden. In 2022 wordt deze website gelanceerd en worden nieuwe partners betrokken worden waaronder diverse cultuurmakers en mediapartners. Ook starten er nieuwe cursussen voor bewoners. Om de kwaliteit te waarborgen zijn externe professionele partijen ingehuurd.

4.3 Wordwaarde Festival

Deventer heeft er een nieuw festival bij: het Deventer Wordwaarde Festival, een initiatief van dEVENTER waarbij het boek, de taal en literatuur centraal staan. Het festival zou deel uitmaken van de – helaas in verband met de coronamaatregelen afgelaste - Deventer Boekenmarkt. Gelukkig kon dit nieuwe festival wel doorgaan door het gespreide karakter van de activiteiten. Van 26 juli t/m 1 augustus vonden op meer dan tien locaties in Deventer ruim 30 kleinschalige activiteiten plaats. Deventer Verhaal organiseerde twee activiteiten rondom het thema streektaal op woensdagmiddag 28 juli voor Museum De Waag op de Brink vanuit een kraampje. Zo konden bezoekers zorgrobot SARA ontmoeten, deze robot wordt gebruikt in de ouderenzorg. Op de robot is een verhaal te horen in Deventer dialect. Daarnaast vertelde dialectoloog Harrie Scholtmeijer van de IJsselacademie over de Nedersaksische taal in een 'Wordshop'. Beide activiteiten werden begeleid door deskundigen en vrijwilligers. Zij deelden onder meer flyers uit met meer info, een dialectquiz en een verwijzing naar de digitale presentaties.

4.4 Deventer Toon

Hanzestad Deventer komt tot leven met het project *Deventer Toon*, een samenwerking tussen uitgeverij Syndikaat, Archeologie Deventer en erfgoedorganisatie Deventer Verhaal, waarbij de coördinatie in handen is van Deventer Verhaal. Het project bestaat uit de ontwikkeling van stripverhaal, een wandelroute (digitaal en fysiek), een website, een tentoonstelling, een lezing, een stripbeurs en een riddertoernooi. Een deel van de activiteiten zal nog plaatsvinden in 2022. Hieronder een beschrijving van de reeds georganiseerde onderdelen.

De start van het project en de planning is meermaals aangepast door corona maar in september 2021 is het project *Deventer Toon* aan de buitenwereld gepresenteerd, allereerst met de presentatie van de strip *De Bergenvaarders* over

de weeskinderen Hille en Thomas die als verstekelingen aankomen in Deventer, destijds een van de machtigste en rijke Hanzesteden van het land. De strip is eerst lokaal en later landelijk in de verkoop gegaan en kent een normale softcover uitgave en een hardcover uitgave inclusief educatieve bijlage.

Naast de strip is er een nieuwe overkoepelende website gerealiseerd: <https://deventerverhaal.nl/deventertoon>.

De strip is gebaseerd op archeologische vondsten uit de late middeleeuwen. Een deel van deze vondsten was vanaf het najaar in 2021 te zien in een tentoonstelling in de Bibliotheek Deventer. De tentoonstelling liep door tot in 2022.

Onderdeel van het project is een stadswandeling met afbeeldingen van de stripfiguren en audio, gratis te gebruiken via de izi.TRAVEL app. De route in de Deventer binnenstad gaat langs zo'n vijftien plekken waar sommige vondsten zijn gedaan en andere historisch relevante plekken. Op die plekken vertellen de hoofdfiguren van de strip een kort verhaal en waren er levensgrote kartonnen stripfiguren te vinden. Startpunt van de route was bij de tentoonstelling in de Bibliotheek en leidde onder meer langs de Lebuinuskerk, Museum De Waag en het Grote Kerkhof.

4.5 Kelderfest

In 2021 hebben voorbereidingen plaats gevonden voor de derde editie van Kelderfest in nauwe samenwerking met De Nieuwe Oost. De projectleiding hiervan is in handen van Deventer Verhaal en de productie in handen van De Nieuwe Oost. Daarnaast zijn er vele partners vanaf de eerste editie betrokken zoals Burgerweeshuis en De Perifeer. In 2021 zijn alle culturele professionele

organisaties benaderd met de vraag een bijdrage te leveren aan dit festival in het ondergrondse erfgoed van Deventer. Dit heeft geresulteerd in een reeks nieuwe partners zoals MIMIK, Deventer Schouwburg, dEVENTer en EICAS.

Op 26 februari 2022 heeft Kelderfest (ondersteboven) uiteindelijk plaatsgevonden, zie www.kelderfest.nl.

4.6 Open Monumentendag, Route en Nacht van Goud

In opdracht van gemeente Deventer organiseert erfgoedorganisatie Deventer Verhaal het jaarlijkse evenement Open Monumentendag. In 2021 heeft Deventer Verhaal een veelzijdig en interessant programma neergezet in het tweede weekend van september. De organisatie is daarbij gelukkig amper beperkt door geldende coronamaatregelen.

Het programma was ambitieus omdat het zowel een fysiek als digitaal programma betrof. Beide programma's konden tot uitvoering worden gebracht. Het programma was een unieke mix van de openstelling van bijna 50 monumenten met daarbij diverse activiteiten, de bekende *Nacht van Goud* in de avond en de online verkiezing *Monument van het jaar*. Bovendien was er een nieuw programmaonderdeel: Een wandelroute c.q. speurtocht voor zowel gezinnen als volwassenen: de *Route van Goud*.

Open Monumentendag was zowel online (via de nieuwe website www.openmonumentendagdeventer.nl) als offline zichtbaar met de gebruikelijke vlaggen en marktkramen in het hart van de binnenstad. Open Monumentendag stond dit jaar in het teken van het landelijk thema *Mijn monument is jouw monument*. Dit thema draagt gastvrijheid en toegankelijkheid uit, ook in tijden van beperkende coronamaatregelen. Mede dankzij het prachtige weer trok Open Monumentendag veel bezoekers, zo'n 10.000 en waren er veelal positieve reacties.

Bij de organisatie zijn vele vrijwilligers en partners betrokken geweest zoals monumenteigenaren (horeca, particuliere winkeleigenaren, MKB) monumentenbeheerders en -bewoners, erfgoed- en cultuurinstellingen.

4.7 Overige activiteiten

Door de coronamaatregelen was het, op een enkele uitzondering na, niet mogelijk om rondleidingen en activiteiten voor museumbezoekers aan te bieden. Ook de ontvangsten van schoolklassen kwamen op een enkele uitzondering na te vervallen.

De ontvangst voor medewerkers van de VV en het Gilde Deventer in zowel Museum De Waag als het Speelgoedmuseum vond in november plaats.

De geplande opa-en-oma-dag kon geen doorgang vinden: De dag waarop de bijzondere band tussen grootouders en kleinkinderen staat centraal door middel van een speurtocht naar het verleden in de binnenstad van Deventer.

Ook *Spelen op de Brink*, waarbij de jeugd (bijna) iedere woensdag- en zondagmiddag op de Brink kan spelen met o.a. oudhollands speelgoed heeft geen doorgang kunnen vinden, op één uitzondering na, namelijk tijdens de opening van het Speelgoedmuseum in september. Deventer Verhaal draagt jaarlijks financieel bij aan Spelen op de Brink.

Nacht van Goud Bergkerk tijdens OMD 2021

5 Educatie

In 2021 is door educatiebureau Komvoor voor zowel Museum De Waag als het Speelgoedmuseum een nieuw educatieplan uitgewerkt.

5.1 Museum De Waag

Het centrale thema in dit brede educatieve programma is *echt nep*. Deze verwijzing naar Magritte's beroemde *Ceci c'est ne pas une pipe* daagt kinderen uit na te denken over 'echt' en 'nep' in de schilderkunst. Aanleiding is het werk van meestervervalser Van Meegeren, maar bij veel meer schilderijen in de collectie kun je nadenken over de relatie tussen schilderij en werkelijkheid.

De volgende lespakketten zijn ontwikkeld:

- *Echt nep – Kijken naar kunst* | Primair onderwijs groep 4-5-6
- *Echt nep – Selfies en schilderkunst* | Primair onderwijs groep 6-7-8
- *Echt nep – De vervalsers vervalst?* | Voortgezet onderwijs klas 1-2-3
- *Echt nep – Wat is kunst waard?* | Voorgezet onderwijs klas 4-5-6

Leerlingen leren kijken naar en denken over schilderkunst, aansluitend op kerndoel 56 (erfgoededucatie).

5.2 Speelgoedmuseum Deventer

Voor het Speelgoedmuseum zijn drie lespakketten ontwikkeld:

1. De Speelgoedvitrine | voor- en vroegschoolse educatie (peuterspeelzaal, groep 1-2 en groep 3 met aandacht voor beginnende geletterdheid)

In hun eigen klaslokaal maken leerlingen op laagdrempelige en betekenisvolle wijze kennis met erfgoed. Gebruiksmaterialen (speelgoedvitrine, speelgoeditems, woordkaarten) zijn drie weken beschikbaar alsmede printbladen en een lerarenhandleiding. Ter afsluiting van het project presenteert de groep een eigen speelgoedtentoonstelling in de vitrine.

Naam: _____

Oprichting 1 Zoeken en kijken

1. Ga op zoek naar het schilderij op het puzzelstukje.

2. Wat zie je op dit schilderij?

3. Wat voor soort schilderij is dit?

Stilleven
 Portret
 Landschap
 Stadsgezicht

4. Welke materialen zie je op dit schilderij?

Veren Bont Bloemen
 Glas Tin Aardewerk
 Papier Hout Textiel
 Steen

5. Lijkt het schilderij net echt? Of niet? Waarom vind je dat?

Oprichting 2 Nauwkeurig kijken

1. Kies zelf een ander schilderij uit waar je graag wat langer naar wil kijken.

2. Kijk eens goed naar de materialen op dit schilderij. Welke materialen heeft de schilder geschilderd? Welke voorwerpen vind je goed gelukt?

Materiaal	Welke voorwerpen vind je goed gelukt?

3. Is er tijd over? Schets (een stukje van) wat jij goed gelukt vindt.

Werkblad uit lespakket *Kijken naar kunst*

2. De Speelgoedwerkplaats | primair onderwijs groep 3-4-5-6

Het centrale, educatieve programma in het Speelgoedmuseum is de *Speelgoedwerkplaats*. Leerlingen verdiepen zich in de verschillende aspecten van speelgoed zoals techniek, vormgeving, verbazing en fantasie. In de werkkamer van het museum ontwerpen ze het speelgoed uit hun dromen.

3. De Speelgoedspiegel | primair onderwijs groep 7-8, voortgezet onderwijs klas 1-2

Veel van de maatschappelijke thema's die ons nu raken, hebben ook hun reflecties in speelgoed van vroeger en nu. Denk aan stereotype afbeeldingen van verschillende bevolkingsgroepen en etniciteit, pastel roze duplo, opgeblazen actiefiguren en de omgang met wapens en geweld in speelgoed. In deze, op burgerschap gerichte, uitdagende excursie gaan leerlingen in kleine groepjes op zoek naar 'schurend' speelgoed in de collectie van het Speelgoedmuseum. Ze laten hun bevindingen aan elkaar zien en gaan samen in gesprek over de wisselwerking tussen speelgoed en samenleving met als slotvraag: Kan en mag alles in speelgoed?

In totaal hebben we in 2021 twaalf schoolklassen mogen ontvangen waarvan acht in het Speelgoedmuseum en vier in De Waag. Hieronder vallen ook de pilotlessen voor de nieuw ontwikkelde lespakketten. Wegens corona waren dat er aanzienlijk minder dan in reguliere jaren.

Kinderen tijdens de les De Speelgoedwerkplaats

5.3 Deventer in Perspectief (i.s.m. Kunstcircuit)

Binnen het project *Deventer in perspectief* gaan de Deventer scholen De Vijf-er, de Nicolaasschool en VSO De Linde aan de slag met mediakunst en erfgoed. Mediakunst is o.a. fotografie, video, websites maken, vloggen en animatie. Bij erfgoed gaat het hier om specifiek Deventer cultureel erfgoed. Bijzonder aan dit programma is dat negen Deventer cultuuraanbieders, waaronder Deventer Verhaal, samen met leerkrachten van de scholen een nieuw lesaanbod mediakunst en erfgoed gaan ontwikkelen. Dit doen ze tijdens co-creatie sessies, die worden begeleid door Kunstcircuit.

Door deze manier van werken sluit het nieuwe lesaanbod volledig aan bij de wensen en behoefte van de scholen. Zo worden de lessen niet zomaar iets erbij, maar krijgen ze een vaste plek binnen het onderwijs.

De ontwikkelde lessen zullen worden gegeven in alle 48 klassen van de drie scholen en zijn later ook beschikbaar voor andere scholen. De verschillende scholen kiezen eigen aandachtspunten uit de geschiedenis van Deventer. Zo gaat de Nicolaasschool aan de slag met de geschiedenis van Schalkhaar, speelt bij de Vijf-er de Hanzetijd een belangrijke rol en gaat De Linde nader in op Deventer in de Tweede Wereldoorlog.

Naast Deventer Verhaal nemen ook Museum Geert Groote Huis, het Etty Hillesum Centrum, de Lebuïnuskerk, de Athenaeumbibliotheek, Gresnigt & Van Loo, Studio Z, Tijdlab en de Toonwerkplaats deel aan dit programma van het Kunstcircuit.

Het Speelgoedmuseum is gekoppeld aan 9 groepen uit de onderbouw van de Nicolaasschool met als thema speelgoed. De overleggen hierover en ontwikkelsessies met leerkrachten hebben grotendeels online plaatsgevonden. De uitgestelde lessen in de klassen zullen in 2022 plaatsvinden.

Museum De Waag is gekoppeld aan twee groepen van VSO De Linde met als thema *de Hanze*. Overleggen en ontwikkelsessies hebben plaatsgevonden en de lessen zijn gepland in februari en maart 2022.

6 Publiek

6.1 Bezoekersaantallen Museum De Waag

Vanwege de lockdown is Museum de Waag in 2021 maar 24 van de 52 weken geopend geweest. Na ruim zes maanden gedwongen sluiting heeft het museum op 5 juni 2021 de eerste bezoeker van 2021 mogen ontvangen. We hebben daar dan ook een feestelijk moment van gemaakt: De eerste bezoeker van dat jaar ontving uit handen van conservator Anne van Geuns een anderhalve meter lange cheque voor gratis toegang tot het museum.

* 2020 bezoekersaantallen over 35 weken openstelling

* 2021 bezoekersaantallen over 24 weken openstelling

Sinds de aankondiging dat musea weer open mochten werd er weer massaal gereserveerd voor Museum De Waag. Gedurende een periode van 24 weken hebben we uiteindelijk nog 11.247 bezoekers mogen ontvangen.

6.2 Bezoekersaantallen Speelgoedmuseum

Wegens twee lockdowns zijn de Nederlandse musea in 2021 maar 24 van de 52 weken geopend geweest. Het Speelgoedmuseum Deventer is in 2021 echter maar 16 weken geopend geweest wegens haar herinrichting. Op 1 september 2021 opende het museum na een complete metamorfose haar deuren. En met succes! De 5.179 bezoekers in de maand oktober maakten een hoop goed. Ook werd een dagrecord verbroken: In de herfstvakantie mochten we op 21 oktober 2021 658 bezoekers verwelkomen!

Op de volgende pagina een overzicht van de bezoekersaantallen, die dus niet te vergelijken zijn met de bezoekersaantallen in een regulier jaar. In 2021 hebben we gedurende 16 weken 9.739 bezoekers in het vernieuwde speelgoedmuseum mogen ontvangen.

* 2020 bezoekersaantallen over 10 weken openstelling

* 2021 bezoekersaantallen over 16 weken openstelling

6.3 Bezoekers musea 2021 t.o.v. voorgaande jaren

De lockdown heeft een drastische daling van de bezoekerscijfers als gevolg gehad. Ten opzichte van het reguliere jaar 2019 hebben we in respectievelijk 2020 en 2021 zo'n 57% minder bezoekers kunnen ontvangen in beide musea. Zie onderstaande tabel.

Maand	2021	2020	2019	2018	Eindtotaal
1	0	4391	3398	3496	11285
2	0	6121	4041	4603	14765
3	0	1237	4150	4581	9968
4	1	0	3364	3404	6769
5	3	0	4424	4284	8711
6	1143	1040	2711	2268	7162
7	2152	2312	3676	3603	11743
8	2922	2146	6937	7287	19292
9	4402	2075	4584	3963	15024
10	7047	1170	5013	5048	18278
11	2337	406	3956	2860	9559
12	979	425	3808	3398	8610
Eindtotaal	20986	21323	50062	48795	141166

T.o.v. 2019	-58%	-57%
--------------------	-------------	-------------

6.4 Websitebezoeken per jaar

www.museumdewaag.nl	26.685
www.hetspeelgoedmuseum.nl	28.087
www.deventerverhaal.nl	9.366

*Bron: Google analytics. Gemeten tussen 1-jan-2021 en 1-jan-2022

7 Collectie

7.1 Beheer

Collectiemanagementsysteem

In de zomer van 2021 is Deventer Verhaal overgestapt naar een nieuw collectiemanagementsysteem omdat het vorige systeem op meerdere fronten verouderd was. *Axiell Collections Cloud* biedt met name online meer mogelijkheden. De bezoeker kan hiermee intuïtiever zoeken in de collectie.

Bij de heropening van het Speelgoedmuseum werd op de begane grond een vaste terminal met deze collectiedatabase geplaatst om de bezoekers zo kennis te laten maken met de speelgoedcollectie. Axiell neemt in deze nieuwe opzet en overeenkomst ook de hosting en beveiliging van de database voor rekening. Hiermee zijn automatische updates, geautomatiseerde back-ups en een goede beveiliging van de gegevens goed gewaarborgd.

Registratie

In 2021 werden nieuwe aanwinsten gefotografeerd en geregistreerd in het nieuwe Axiell Collections Cloud. Alle mutaties zijn vanaf de overgang op het nieuwe systeem real time verwerkt in de online collectie van de Adlib Internet Server. Dat geldt voor drie websites:

Deventer Verhaal https://deventer.adlibhosting.com/ais6_deventerverhaal/search/simple
Museum De Waag https://deventer.adlibhosting.com/ais6_museumdewaag/search/simple
Speelgoedmuseum https://deventer.adlibhosting.com/ais6_speelgoedmuseum/search/simple

7.2 Behoud

Passieve conservering

In het depot vonden reguliere schoonmaakrondes plaats waarbij gecontroleerd werd op ongedierte. Ook wordt de relatieve luchtvochtigheid (RV) en temperatuur gemeten en opgeslagen. De gemeten waarden waren stabiel en vielen binnen de

gestelde kaders. Wekelijks werd door onze speciale collectiemedewerker in beide musea een ronde gemaakt om de tentoongestelde collectiestukken op conditie na te lopen en stofvrij te houden.

Voor de presentatie in het vernieuwde Speelgoedmuseum werd in 2021 een aantal zaken aangepast ten behoeve van goed behoud in de nieuwe opstelling. Vooraf werd vastgesteld welke collectiestukken in de categorieën gevoelig of minder gevoelig vielen. Vervolgens zijn de daarvoor beoogde vitrines daarop ontwikkeld en aangepast. Voor de complexe collectiestukken is actieve klimatisering in de vitrines aangelegd. Het gaat dan hoofdzakelijk om textilia, papier, hout en of combinaties daarvan. In totaal zijn vijf nieuwe modules geïnstalleerd om vijf klimaatvitrines te kunnen maken. Het verloop van de RV wordt bijgehouden en geanalyseerd. Om de overige stukken zo veel mogelijk stabiel te houden werden de resterende vitrines voorzien van ProSORB cassettes. De regulering van de luchtvochtigheid verloopt zo ook in die vitrines aanzienlijk minder grillig.

Schilderij van de kinderen van Liernur

Het schilderij van de kinderen van Willem Adriaan Alexander Liernur uit 1888 werd voorzien van een klimaatlijst die het beter beschermt tegen luchtvochtigheidsschommelingen in de tentoonstellingsruimte van de pronkkamer.

Behoudsacties

Binnenklimaat

De klimaatuitdraaien van de twee musea geven inzicht in het verloop van het binnenklimaat van de gebouwen. De geklimatiseerde Waag kent op momenten een wat grillig verlopend binnenklimaat omdat de monumentale buitenschil met de vele ramen in feite warmte doorlaat. Met de gemeente Deventer en de vastgoedbeheerder is in 2021 gestart met de aanpassing van de klimaatinstallatie, dit betrof met name de vernieuwing van de regeltechniek (de aansturing van de machine), aanpassing van in- en uitlaatkleppen en herstel van de isolatie van de

koelbuizen. Na deze aanpassing in december 2021 lijkt het verloop van de relatieve luchtvochtigheid in de beide geconditioneerde zalen stabiel te zijn, hoewel nog moet worden gezien of dit ook in periodes van hoog zomer en hoog winter inderdaad tot betere resultaten leidt. De machine lijkt ook stiller na deze aanpassingen. De eerste ervaringen zijn positief.

Stadhuiscollectie

De Deventer stadhuiscollectie valt formeel onder het beheer van Deventer Verhaal, maar is aanwezig op de stadhuislocatie. Deventer Verhaal, gemeente Deventer en het team Facilitaire Zaken hebben hier regelmatig afstemming over. Met de jaarlijkse monitorronde worden deze bijzondere oude stukken door de erfgoedbehoudsspecialisten van Helicon Conservation Support nagelopen op hun toestand.

In juni 2021 voerde Helicon de jaarlijkse ronde uit. O.a. de Magistraat van Gerard ter Borch II uit 1667 is standaard onderdeel van deze monitoractie waarbij gelet wordt op eventuele veranderende conditie, risico's en schade. Bij de ronde in juni zijn ook de herstelde gildeborden in de trouwzaal nagelopen. Alle bevindingen worden gerapporteerd. Deze jaarlijkse rapportages worden vastgelegd en overlegd aan Facilitaire Zaken.

Actieve conservering

Restauratie Gevelsteen DE GVLDEN STEVR (1115) | Achter de Muren Vispoort De restauratie vond plaats in samenwerking met de zittende en nieuwe bewoners, schildersbedrijf Rensink en Monumentzorg Gemeente Deventer. Dit stuk is een langlopende bruikleen aan de bewoners van het pand en afkomstig uit de Gemeentelijke collectie.

Restauratie Chinese vuurwerkkast (1974-0275)

In 2021 werd de kast gerestaureerd. Dankzij financiële hulp van de Vereniging Rembrandt en het VriendenLoterij Restauratiefonds werd 50% van de

Chinese vuurwerkkast

kosten hiervoor vergoed. De restauratie werd uitgevoerd door Hekkers en Van 't Spijker en werd afgestemd met twee externe adviseurs: Paul van Duin, Head of Furniture Conservation, Rijksmuseum Amsterdam en Johan de Haan, Hoofd Kennis en Collectie, Paleis 't Loo.

7.3 Aankopen, schenkingen en afstoting

Aankopen Museum de Waag

Vereniging De Waag kocht ter versterking van de museale collectie:

- Vier gedateerde tekeningen van de zeventiende-eeuwse Deventer schilder Jacob Hogers (1614-1652). De bladen (perkament) vormen een unieke aanvulling op de andere twee tekeningen die het museum van deze schilder beheert. Werken van Hogers komen zelden op de markt en het oeuvre lijkt vrij bescheiden te zijn.

Daarnaast werd door Deventer Verhaal aangekocht vanuit de reserve museumaankopen (gemeente) en het Breenbergh Fonds:

- Een ets van Bartholomeus Breenbergh met een aanzicht van de Via Flaminia nabij Rome. De aankoop werd gefinancierd vanuit het Breenbergh Fonds mede dankzij fondsinitiatiefnemer Paul Brinkmann;
- Een aanzicht van Deventer uit een almanak van Simon Steenbergen, Ordonantie op die Wacht, 15 januari 1579.
- Een aanzicht van Deventer uit een almanak van Joan Cost, Ordonantie op die Wacht 16, februari 1621.

Aankopen Speelgoedmuseum

Een zeventiende-eeuwse variant van een verkleedspel, uit dezelfde editie als die van de collectie Gouda die in 2021 werd toegevoegd aan de Deventer Speelgoedcollectie. Dit exemplaar op koper toont een portret, waarschijnlijk van Maria van Oranje Nassau (1642-1688), dochter van Frederick Hendrick en Amalia van Solms. Het exemplaar dat in 2021 is aangekocht heeft 10 mica plaatjes en is uit een Spaanse particuliere collectie afkomstig. Het museum heeft nu twee exemplaren van dit zeer vroege speelgoed dat eigenlijk een optisch spelletje is.

Tevens zijn diverse speelgoedstukken aangekocht met het label "Speelgoed van het jaar" uit de jaren 2013 t/m 2020 waarvan in 2022 een selectie wordt ingeschreven in de collectie.

Aankopen collectie Knecht-Drenth

Ten behoeve van de collectie Knecht-Drenth zijn vanuit de fondsmiddelen Knecht-Drenth (beheerd door de gemeente Deventer) vijf aankopen gedaan. Deze werken zijn afkomstig uit een particuliere collectie uit Terwolde:

- Hein Balsink (1891-1966) | Landschap met vaart, de Snipperling te Deventer
- Barend Brouwer (1872-1937) | Vaart met molen
- Barend Brouwer (1872-1937) | Vaart met boerderij
- Anoniem | Gezicht op de Oude Haven te Rotterdam circa jaren '50
- Engelbartus Bokhorst (1879-1939) | De Wellekade met de oude kraan ('de hoed')

Schenken Museum De Waag

- Een verrekijker afkomstig van het Duitse luchtafweergeschut op het Pothoofd uit de jaren 1940-45
- Een portret Simon Vouet door Robert van Voerst
- Een gravure van Lebuinus door Soutman
- Een kaart van Deventer door Guicciardini, Plantijn 1588
- Een helm van de bedrijfsbrandweer van Thomassen en Drijver
- Vijf klinknagels van de oude Baileybrug (ook wel de Catherine Miller brug) uit 1945.
- Een exemplaar van de kopergravure van de vrede van Munster 1648 door Jonas Suyderhoeff naar Gerard ter Borch (II).

Schenken Speelgoedmuseum

In de afgelopen jaren zijn er geen grote aanvullingen op de speelgoedcollectie geweest. In 2021 kwam daar met de oplevering van het nieuwe Speelgoedmuseum verandering in. Zo werd in dat jaar een aanzienlijke collectie verworven, namelijk die van mevrouw H.C. Ruysenaers-Schenk. De totale collectie

Ruysenaers-Schenk bestond uit ruim 3500 objecten. De Deventer collectie bevatte echter vaak hetzelfde materiaal. Om doublures te voorkomen, werd besloten om selectief delen van deze collectie over te nemen. Bijzonder is dat de stichting Ruysenaers-Schenk ons deze ruimte bood. Zo zijn circa 400 stukken geselecteerd, waaronder ruim 100 poppen. In de loop van 2021 zijn deze stukken behandeld en werd gestart met de registratie ervan en in 2022 zullen deze ook via de collectiewebsite van het Speelgoedmuseum te bezichtigen zijn. Met deze aanvulling is een reeks prachtige objecten onderdeel geworden van de speelgoedcollectie.

Overdracht collectie Ruysenaers-Schenk

Hiernaast zijn er ook door particulieren diverse objecten geschonken: een golfspel, een Ado blokkenwagen, diverse miniatuurauto's Lesley (Matchbox), Dinky Toys en Corgi, soldaatjes van composiet (Elastolin/ Durso/ Schusso), een kasteel en soldaten, drie oude poppen (twee plastic en één porseleinen popje), een pop van het merk HEMA, een roulettespel, een jachtspel, een pakhuis van Gotschalk, een miniatuur verkeersbordenspel, een Schuco speedboat, een Sio garage, een skateboard, Rubik's cube, kliklak en jojo, een step, twee bordspellen en een miniatuurbusje.

Afstoting

In 2021 werd de afstotingsprocedure afgerond voor de overdracht van vijftien Friese bodemvondsten die sinds de oprichting van Museum De Waag waren opgenomen in de collectie via een bevriend contact van M.E. Houck. Met de stad Deventer hadden deze stukken eigenlijk geen relatie, vandaar dat de vondsten al sinds 1966 in Friesland waren uitgeleend.

In 2021 werden deze stukken volgens de LAMO formeel overgedragen aan de Provincie Friesland, na akkoord van het Deventer college en na vermelding in de Staatscourant en de landelijke afstotingsdatabase. De stukken worden nu beheerd in het depot van de provincie Friesland.

7.4 Bruiklenen

Inkomend Museum De Waag

Voor de tentoonstelling *Deventer Topstukken* werden van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed twee schilderijen van de schilder Gerard ter Borch (II) geleend voor nog onbepaalde tijd. Daarnaast waren er twee particuliere bruiklenen.

Uitgaand Museum de Waag

- Portret Wijnand Pigge (H1990-0021) aan het Ruhr Museum in Essen, Eine Klasse für sich, Adel an Rheinland und Ruhr.
- 28 werken uit de Collectie Knecht-Drenth aan Museum Mensinghe, Roden

Uitgaand Speelgoedmuseum

- Torendol, Kasteel de Haar, Haarzuilens
- Dutch Doll, Museum Speelklok, Utrecht

7.5 Depots

Nog altijd zijn er twee depots in gebruik, waarvan er één hoofdzakelijk bouwornamenten en minder kwetsbare stukken bevat. Een deel daarvan dient als opslag voor bijvoorbeeld vitrines.

7.6 Informatievoorziening

In 2021 heeft Museum De Waag middels fotomateriaal en gegevens van collectiestukken kunnen bijdragen aan een aantal publicaties of documentaires::

- Onderzoek naar gevelstenen voor 1600; Universiteit Leiden, i.v.m. sectie voorbeelden Deventer
- *Forgeries? Forgeries! (Falza? Falza!)*; tentoonstellingscatalogus Národní galerie Praha (National Gallery in Prague); foto Laatste Avondmaal Han van Meegeren, collectie Vereniging de Waag (H2016-1)
- *'Gisteren is nodig om morgen te begrijpen, 60 jaar Molukkers in Deventer'*, fotoverzoek Maranathakerk; aquarel door Wout Heinen (H2009-309)
- Publicatie over merk- en stoplappen over onder andere het Amsterdamse Burgerweeshuis, i.v.m. merklap (3444)
- Onderzoek stadhuiscollecties Veere i.v.m. fotoverzoek schouw in het Deventer stadhuis (0872)
- Achttiende-eeuws Deventer, tentoonstelling Bibliotheek Deventer, initiatief van Ter Borch Stichting, i.v.m. foto's van diverse collectiestukken uit deze periode.

8 Marketing & Communicatie

Ondanks dat de gevolgen van de coronacrisis flink hebben ingehakt op de culturele sector, hebben we op marketing- en communicatiegebied toch mooie successen behaald. In 2021 zijn, naast de vele pr-acties rondom onze drie 'basismerken': Museum De Waag, Speelgoedmuseum Deventer en Deventer Verhaal, de volgende doelstellingen behaald: Het verder vergroten (én versterken) van de online zichtbaarheid van onze merken in algemene zin maar ook het lanceren van nieuwe websites voor bijvoorbeeld het Speelgoedmuseum, Museum De Waag, Open Monumentendag Deventer en Kelderfest.

Daarnaast is er ook de nodige aandacht gegeven aan het doorontwikkelen en optimaliseren van communicatiesystemen zoals nieuwsbriefprovider Laposta. Ook is er aandacht besteed aan Intranet, de interne startpagina van Deventer Verhaal. Het Intranet is flink vernieuwd en is erop gericht om werknemers en vrijwilligers van Deventer Verhaal beter en sneller van informatie te voorzien. Met een snellere online informatievoorziening voor medewerkers en vrijwilligers kan de bezoeker op haar beurt uiteindelijk beter geïnformeerd blijven over tentoonstellingen en andere activiteiten van Deventer Verhaal.

8.1 Vergroten online zichtbaarheid

De coronacrisis heeft ons ook dit jaar meer uitgedaagd om diverse online alternatieven te ontwikkelen voor het tentoonstellingen- en activiteitenprogramma. Dit heeft mede bijgedragen aan het vergroten van de zichtbaarheid van onze drie 'basismerken'. Met het online doorvertalen van andere merken zoals Open Monumentendag Deventer en Kelderfest hebben deze merken ook meer 'body' en naamsbekendheid bij de bezoeker gekregen.

Deventer Verhaal

Open Monumentendag 2021 was een grandioos succes. Speciaal voor dit evenement is de nieuwe website www.openmonumentendagdeventer.nl ontwikkeld. Bezoekers van Open Monumentendag Deventer kunnen op deze website alle informatie opzoeken die zij tijdens het weekend nodig hebben.

Op de vrijdag voorafgaand aan het weekend was de bekendmaking van de verkiezing *Deventer monument van het jaar*. Een maand daarvoor had burgemeester Ron König een video opgenomen om inwoners te motiveren deel te nemen aan de verkiezing. Via een mediacampagne werd de verkiezing onder de aandacht van het Deventer publiek gebracht. Een nieuw onderdeel van de

verkiezing was dat de drie finalisten met eigen marketingbudget actie moesten voeren om zo stemmers voor zich te winnen. De Lebuinuskkerk in Deventer is uiteindelijk door het publiek uitgeroepen tot 'Deventer monument van het jaar 2021'. De kerk kreeg een professionele fotoreportage van het monument cadeau. Van 1 tot en met 8 september werd er 800 keer gestemd. Het zonnige weer paste goed bij de eerste fysieke openstelling van monumenten sinds de uitbraak van de pandemie. Naar schatting hebben ruim 10.000 bezoekers dat weekend de weg naar Deventer en haar omliggende dorpen weten te vinden.

Afgelopen jaar werden er ook ludieke acties gehouden om tijdens de noodgedwongen sluiting van musea onder de aandacht te blijven. Zo stond er een hele maand lang een 'echte' Beerstraten met De Waag op een groot canvas afgebeeld in de receptiehal van woon- en zorgcentrum Humanitas te Deventer. Dit heeft voor veel (sympathieke) publiciteit gezorgd maar bovenal voor lovende reacties.

Winnaar verkiezing Deventer Monument van het jaar

Beerstraaten tentoongesteld in woon- en zorgcentrum Humanitas

Ook is de samenwerking opgezocht met de Raster Groep. In samenwerking met jongerenwerkers van Raster is de korte docu '[Gaming](#)' geproduceerd.

In mei heeft Deventer Verhaal in samenwerking met archeologie Deventer een livestream verzorgd over de V1 van Wilp. Ruim 400 kijkers hebben de livestream bekeken.

Museum De Waag

Begin 2021 hebben we voor de pop-up tentoonstelling *Speelgoed voor Jong en Oud* wederom een virtual reality tour ontwikkeld die maar liefst 16.214 keer is bekeken via www.museumdewaag.nl/vr.

Dit jaar bestonden ook de *Vier Evangelisten* van Hendrick ter Brugghen maar liefst 400 jaar. Speciaal voor deze bijzondere mijlpaal hebben we bij wijze van een paasgroet met de conservator van Museum De Waag een korte [informatieve video](#) gemaakt en gelanceerd tijdens Pasen.

Speelgoedmuseum Deventer

In het voorjaar van 2021 toen het Speelgoedmuseum nog was gesloten voor publiek, is er een samenwerking aangegaan met eredivisionist Go Ahead Eagles. Samen met de Deventer voetbalclub is een memorygame ontwikkeld, helemaal in de stijl van het Speelgoedmuseum. In totaal hebben er ruim 523 mensen deelgenomen aan de game.

Het vernieuwde Speelgoedmuseum is sinds september 2021 weer geopend. De heropening heeft veel promotie voor het museum opgeleverd maar minstens zoveel voor Deventer als stad. Met een spectaculaire openingsweek heeft iedereen kunnen zien en ervaren dat het meest speelse museum van Nederland terug van (n)ooit weggeweest is.

In het Deventer Verhaal (online) jaaroverzicht vind je een overzicht van de hoogtepunten van 2021: <https://deventerverhaal.nl/jaaroverzicht-2021>

8.2 Websites

De website www.hetspeelgoedmuseum.nl is geheel vernieuwd en draagt nu beter bij aan de uitstraling zoals Deventer Verhaal met het Speelgoedmuseum nu en in de toekomst voor ogen heeft. De website is rijklijk gekleurd en gevuld en overzichtelijk en mobielvriendelijk gemaakt. In het kader van kostenefficiëntie en intern gebruikersgemak, zijn alle websites van Deventer Verhaal ondergebracht in een zogeheten multi-site omgeving. Dit betekent dat alle websites van Deventer Verhaal onder één dashboard te managen zijn.

Ook de website www.museumdewaag.nl heeft een flinke restyling doorgemaakt. Het overzicht van tentoonstellingen en activiteiten zijn beter in een oogopslag gepresenteerd aan de bezoeker. Daarnaast is er kritisch gekeken naar de branding van het merk Museum De Waag. Deze branding komt nu duidelijker naar voren, Met aangepaste kleur- en positioneringen is de website beter en aantrekkelijker gemaakt voor de bezoeker.

Het eendaagse erfgoedfestival *Kelderfest* heeft nu ook een eigen, volwaardige website gekregen. Op www.kelderfest.nl wordt het programma en activiteiten nu aantrekkelijk gepresenteerd en is het voor de bezoeker duidelijk voor wie, voor wat en waarom Kelderfest wordt georganiseerd.

Deventer Verhaal heeft voor Open Monumentendag Deventer gekozen voor een meer lokale en regionale strategie door zelf een website met monumenten en activiteiten tijdens Open Monumentendag te lanceren. Open Monumentendag Deventer heeft de missie mensen met monumenten verbinden en de verhalen en schoonheid van monumenten als een verrijking voor onze leefomgeving en voor onszelf te laten zijn. Door het lanceren van de nieuwe website www.openmonumentendagdeventer.nl draagt deze frisse, informatieve website voor de erfgoedliefhebber optimaal bij aan die missie. Bijkomend voordeel is ook dat er meer traffic gecreëerd wordt op eigen (online) platformen.

Startpagina nieuwe website www.openmonumentendagdeventer.nl

8.3 Online marketing

Ook in 2021 is er ingezet op het vergroten van de online zichtbaarheid. Er wordt op social media veel aandacht besteed aan de merken. Naast Facebook, Instagram, YouTube, LinkedIn en Twitter (al zijn de wereldwijde gebruikers-aantallen van Twitter ten opzicht van eerdergenoemde social media platformen nog steeds dalende), zijn we ook actief op Spotify met diverse podcasts. De voor Deventer Verhaal vier belangrijkste social media accounts zijn, met name in organisch bereik, dus niet-betaalde promotie, ook in 2021 weer flink gegroeid. Met het oog op zakelijke groei en 'networking' binnen de (Deventer) erfgoed scene, presteert LinkedIn ook goed.

In 2021 is de samenwerking met Google Ads Grants via Bureau Lommer gecontinueerd. Maandelijks is er 10.000 euro gratis Google advertentiebudget beschikbaar waardoor Museum De Waag en Speelgoedmuseum Deventer hoger in de zoekmachines verschijnen.

8.4 Optimaliseren van communicatiesystemen

Door een gewijzigde Europese privacywetgeving is het werken met het Amerikaanse emailmarketingprogramma Mailchimp opgeheven. Alle relaties daaruit zijn overgeheveld naar het Nederlandse bedrijf Laposta. Naast het versturen van diverse nieuwsbrieven met betrekking tot tentoonstellingen en activiteiten van Museum De Waag en Speelgoedmuseum Deventer en de activiteiten van Deventer Verhaal, dient Laposta nu ook als CRM-systeem.

9 Personeel

9.1 Werkzame personen

De vaste formatie nam in 2021 ten opzichte van 31-12-2020 met 0,8 fte toe. Dit heeft voornamelijk te maken met een intensivering van de staf: In 2021 is de functie van vrijwilligerscoördinator ingevuld. Er is een projectleider activiteiten & evenementen aangenomen en er was sprake van uitbreiding van de uren voor Marketing & Communicatie en Collectiebeheer. Daar tegenover staat dat het hoofd Presentaties blijvend is uitgevallen wegens ziekte en derhalve niet meer is meegenomen in de vaste formatie van het kantoor.

In 2021 zijn beide musea beperkt open geweest wegens verbouwing (Speelgoedmuseum) en als gevolg van de coronamaatregelen. In die tijd is vertrekkend personeel in de musea niet vervangen. Aan het einde van de zomer 2021 zijn deze functies weer ingevuld met het aannemen van twee museummedewerkers.

Werkzame personen in fte	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Vaste formatie kantoor	8,11	8,27	6,79	6,95	7,72
Vaste formatie musea	5,7	5,99	6,23	5,33	5,36
Totaal	13,81	14,26	13,02	12,28	13,08

9.2 Vrijwilligers

Mede door de nieuw aangetrokken vrijwilligerscoördinator, die zich expliciet heeft gericht op het aantrekken van nieuwe vrijwilligers is het aantal vrijwilligers flink toegenomen, van 18 in 2020 naar 30 in 2021. Vrijwilligers bij Deventer Verhaal worden met name ingezet op de functies museumdocent, rondleider, activiteitenbegeleider Speelgoedmuseum en medewerker evenementen. In de praktijk was er helaas - als gevolg van de coronamaatregelen - maar een zeer beperkte inzet van vrijwilligers.

9.3 Externe inhuur

Naast de externe inhuur voor de herinrichting van het speelgoedmuseum, is er in 2021 op een aantal andere gebieden gebruik gemaakt van freelancers, o.a. voor de tijdelijke opvulling van de functie hoofd presentaties, bouwkundig advies, educatieadviseurs en vervanging i.v.m. ziekte museumpersoneel.

9.4 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage in 2021 was 4,9 %. Dit werd grotendeels veroorzaakt door een langdurige zieke medewerker (4,1%). Het kortdurend verzuim lag op 0,8 %.

9.5 Opleidingen

De directeur is in het najaar gestart met een opleiding *Leiderschap in Cultuur* (Linc) met andere leidinggevenden uit de cultuursector in Overijssel.

9.6 CAO

Deventer Verhaal volgt de Museum CAO. Zaken die niet in de CAO zijn geregeld, zijn vastgelegd in het aanvullende personeels- en vrijwilligersbeleid.

10 Financiële verantwoording

10.1 Resultaten 2021

Overzicht per kernactiviteit

Winst & Verlies	Realisatie 2020	Jaarplan 2021	Realisatie 2021	Jaarplan 2022
Deventer Verhaal				
Baten				
Eigen Inkomsten	€ 278.329	€ 242.675	€ 202.226	€ 300.926
Subsidie	€ 1.154.562	€ 1.204.803	€ 1.174.803	€ 1.200.649
Subsidie Rijksoverheid	€ 64.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Baten	€ 1.496.890	€ 1.447.478	€ 1.377.029	€ 1.501.575
Lasten				
Huisvestingskosten	-€ 326.003	-€ 347.809	-€ 323.940	-€ 359.800
Organisatiekosten	-€ 41.424	-€ 59.575	-€ 39.770	-€ 55.405
Afschrijvingskosten	-€ 8.090	-€ 12.500	-€ 5.748	-€ 10.000
Personeelslasten	-€ 532.339	-€ 569.908	-€ 553.653	-€ 683.856
Presentatiekosten / kosten programma	-€ 308.097	-€ 309.493	-€ 288.243	-€ 386.230
Totaal Lasten	-€ 1.215.953	-€ 1.299.284	-€ 1.211.353	-€ 1.495.291
Bijzondere Baten/Lasten	-€ 76.233	€ 0	-€ 146.790	€ 0
Financiële baten/lasten	-€ 1.578	-€ 1.600	-€ 4.367	-€ 4.600
Totaal Deventer Verhaal	€ 203.126	€ 146.594	€ 14.519	€ 1.684
Speelgoed Museum Deventer				
Baten				
Eigen Inkomsten	€ 15.763	€ 54.823	€ 114.688	€ 89.580
Subsidie	€ 260.000	€ 264.680	€ 264.680	€ 310.503
Totaal Baten	€ 275.764	€ 319.503	€ 379.368	€ 400.083
Lasten				
Huisvestingskosten	-€ 123.871	-€ 107.550	-€ 98.293	-€ 111.605
Organisatiekosten	-€ 1.557	-€ 2.770	-€ 5.004	-€ 2.145
Afschrijvingskosten	-€ 1.487	€ 0	-€ 2.033	-€ 2.500
Personeelslasten	-€ 244.482	-€ 285.310	-€ 263.651	-€ 243.742
Presentatiekosten / kosten programma	-€ 6.403	-€ 62.500	-€ 130.953	-€ 40.500
Totaal Lasten	-€ 377.800	-€ 458.130	-€ 499.935	-€ 400.492
Bijzondere Baten/Lasten	-€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Speelgoed Museum Deventer	-€ 127.037	-€ 138.627	-€ 120.567	-€ 409
Eindtotaal	€ 76.090	€ 7.967	-€ 106.048	€ 1.275

Exploitatieoverzicht 2021

Winst & Verlies	Realisatie 2020	Jaarplan 2021	Realisatie 2021	Delta jaarplan vs realisatie	Jaarplan 2022
Baten					
Eigen Inkomsten					
Sponsoring	€ 39.374	€ 0	€ 16.063	€ 16.063	€ 1.500
commerciële exploitatie	€ 3.737	€ 11.392	€ 81.460	€ 70.068	€ 52.555
entreegelden Museum De Waag	€ 78.510	€ 94.050	€ 63.120	-€ 30.930	€ 87.075
entreegelden Speelgoedmuseum	€ 16.647	€ 34.606	€ 43.426	€ 8.820	€ 72.146
projectsubsidies	€ 155.824	€ 157.450	€ 112.845	-€ 44.605	€ 177.230
Totaal Eigen Inkomsten	€ 294.092	€ 297.498	€ 316.914	€ 19.416	€ 390.506
Subsidie					
algemene subsidie Deventer Verhaal	€ 1.154.562	€ 1.204.803	€ 1.174.803	-€ 30.000	€ 1.200.649
algemene subsidie Deventer Verhaal (SMD)	€ 260.000	€ 264.680	€ 264.680	€ 0	€ 310.503
Totaal Subsidie	€ 1.414.562	€ 1.469.483	€ 1.439.483	-€ 30.000	€ 1.511.152
Subsidie Rijksoverheid	€ 64.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Baten	€ 1.772.654	€ 1.766.981	€ 1.756.397	-€ 10.584	€ 1.901.658
Lasten					
Huisvestingskosten	-€ 449.873	-€ 455.359	-€ 422.233	€ 33.126	-€ 471.405
Organisatiekosten	-€ 42.981	-€ 62.345	-€ 44.775	€ 17.570	-€ 57.550
Afschrijvingskosten	-€ 9.577	-€ 12.500	-€ 7.781	€ 4.719	-€ 12.500
Personeelslasten	-€ 776.822	-€ 855.218	-€ 817.304	€ 37.914	-€ 927.598
Presentatiekosten / kosten programma	-€ 314.500	-€ 371.993	-€ 419.195	-€ 47.202	-€ 426.730
Totaal Lasten	-€ 1.593.753	-€ 1.757.414	-€ 1.711.288	€ 46.126	-€ 1.895.783
Bijzondere Baten/Lasten	-€ 101.233	€ 0	-€ 146.790	-€ 146.790	€ 0
Financiële baten/lasten	-€ 1.578	-€ 1.600	-€ 4.367	-€ 2.767	-€ 4.600
Eindtotaal	€ 76.090	€ 7.967	-€ 106.048	-€ 114.015	€ 1.275

10.2 Toelichting op de cijfers

De stichting sluit het boekjaar 2021 af met een negatief saldo van 90k (na resultaatbestemming). Er is in totaal 200k opzij gezet, bestemd voor het realiseren van doelstellingen in de nabije toekomst: Voor de vervanging van presentatie-middelen / inrichting Museum De Waag een bedrag ter grootte van 100k, voor de voorbereidingskosten van de expositie in 2024 in de Bergkerk (onderdeel van het programma gepresenteerd in de meerjarenvisie) 50k en voor aankopen/

restauranten in de toekomst eveneens 50k. Met de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves ad 65k in 2021 tezamen met het opnieuw oormerken van giften uit het verleden voor het Breenbergh fonds komt het normatief resultaat uit op 121k.

Mede dankzij de succesvolle opening van het Speelgoedmuseum in september zijn de eigen inkomsten hoger dan begroot en hoger dan vorig jaar. De pandemie laat desalniettemin zijn sporen achter en zijn we, zeker als het gaat om bezoekersaantallen, nog lang niet op het niveau van voor de pandemie. Daarnaast is minder aan projectsubsidies gerealiseerd in 2021. Tegenover het gemis aan projectsubsidies staat de vergoeding voor de deelcollecties die we dit jaar voor het eerst hebben kunnen doorberekenen.

Voor de vernieuwing van het Speelgoedmuseum is in 2021 via fondsenwerving 179k aan subsidies aan de stichting toegekend. Deze inkomsten zijn gedoteerd aan de voorziening hiervoor. Het bedrag aan toezeggingen van subsidienten anders dan de gemeente bedraagt in totaal 307k (exclusief Kickstart Fonds 1, inclusief Kickstart fonds2). De afwikkeling van de verantwoording naar de geldverstrekkers loopt.

Met de vernieuwing van het Speelgoedmuseum in 2021 zijn we in financieel opzicht in onbalans en bedraagt het tekort 121k. Dit is minder dan begroot maar substantieel. Dit heeft zijn invloed op de uitvoering van onze opdracht als organisatie.

Corona

In deze toelichting wordt niet in detail opgesomd wat de effecten zijn van de pandemie in 2021. Niet alles is te becijferen en het verloop van de pandemie was

grillig. Het effect van noodgedwongen sluitingen en maatregelen zijn zichtbaar door de achtergebleven inkomsten uit entreegelden. Het effect van corona op de exploitatie is groter dan in 2020.

In 2021 is enerzijds niet om extra steun gevraagd (in 2020 ontvingen we 64k via de Rijksoverheid) en anderzijds is het niveau van de entreegelden in 2021 bijvoorbeeld 81k lager t.o.v. 2019. Vanaf 26 januari 2022 zijn beide musea weer open.

Aankopen in 2021

In 2021 zijn de volgende objecten verworven (zie ook paragraaf 7.3)

- Kaart van Deventer Jacobus van Deventer
- Aanzicht / stadsprofiel van Deventer 1579
- Aanzicht / stadprofiel van Deventer 1621
- Schilderij in vergulde lijst voorstellende Wellekade te Deventer, E. Bokhorst
- Schilderij in vergulde lijst voorstellende vaart met molen, B. Brouwer
- Schilderij in vergulde lijst voorstellende vaart met boerderij, B. Brouwer
- Schilderij in vergulde lijst voorstellende Overijsels kanaal bij Deventer met zeilschip, H. Balsink
- Schilderij in vergulde lijst voorstellende stadsgezicht Rotterdam met binnenhaven, anoniem
- Mansportret doek, H. van Meegeren
- Verkleedspel met miniatuurportret Maria van Oranje Nassau
- Spel Tomb Raider voor Playstation

De aanschaffingen zijn gefinancierd uit de reserve museumaankopen. Aankopen ten behoeve van de collectie Knecht-Drenth moeten nog worden verrekend met de gemeente.

Ontwikkeling van de exploitatie

Het resultaat van 2021 vertoont een vertekening door met name de pandemie en de dotaties aan de bestemmingsreserve zoals gememoreerd. Het normatief

resultaat over 2021 is positief ad 41k. Ook dit boekjaar hebben we gespaard voor de toekomst.

Minder baten t.o.v. vorig jaar (16k) en minder dan begroot (11k)

Voor de huurcompensatie is in 2021 30k ontvangen. Dit levert een negatieve afwijking op van 30k t.o.v. de begroting.

De inkomsten in 2021 uit entreegelden zijn weliswaar meer dan vorig jaar, maar als gevolg van de pandemie, die langer heeft geduurd dan voorzien, lager dan begroot. Zo staan de resultaten in schril contrast met bijvoorbeeld de inkomsten uit entreegelden ten opzichte van 2019, te weten 75k lager.

De gemeente is legataris met een vergoedingsregeling voor het beheer van geschonken stukken. In 2021 zijn voor het eerst vergoedingen uitgekeerd voor het beheer van de desbetreffende deelcollecties. Deze middelen zijn aangewend voor de uitvoering van het programma in 2021.

De inkomsten uit projectsubsidies zijn lager dan begroot en vorig jaar. Hebben we in 2021 niet alle toezeggingen om verschillende redenen aangewend. In totaal gaat het om 37k.

Lagere personeelslasten dan begroot (24k) maar meer dan vorig jaar (42k)

Formatiewijzigingen zijn debet aan de hogere personeelskosten dan die van vorig jaar. Er is voor de vrijwilligersorganisatie een coördinator aangesteld, de uren voor collectiebeheer zijn uitgebreid en er heeft een urenuitbreiding plaatsgevonden voor Marketing & Communicatie. Mede door het wegvallen van een collega is extern personeel ingehuurd. Het saldo van de formatiewijzigingen bedraagt +39k ten opzichte van 2020. Andere meerkosten ten opzichte van 2020 zijn de eenmalige (CAO) eindejaarsuitkering ad 12k en de toename van de vakantie-rechten ad 12k.

Tegenover deze meerkosten ten opzichte van vorig jaar hebben we kunnen besparen door het uitnutten van de flexibele schil (locatiepersoneel) ten tijde van de sluiting (vernieuwing SMD) en corona: een besparing van 26k.

Ook ten opzichte van de begroting zijn de kosten enerzijds hoger door de intensivering van collectiebeheer, marketing & communicatie en door de aanstelling van een vrijwilligerscoördinator. Er is door het uitvallen van een collega meer extern ingehuurd dan voorzien. Per saldo gaat het ten opzichte van de begroting om 5k. Andere meerkosten zijn de vakantierechten ad 15k en de eenmalige (CAO) eindejaarsuitkering ad 12k.

Bij het opstellen van de begroting waren hogere sociale lasten geraamd, oftewel een besparing van 22k. Daarnaast is minder besteed aan loonkosten door het uitnutten van de flexibele schil ad 27k en zijn de bestedingen ten behoeve van vrijwilligers beperkt gebleven 5k.

Huisvestingskosten zijn lager t.o.v. vorig jaar (28K lager) en 33K minder dan begroot

In 2021 zijn we geconfronteerd met forse energieprijsstijgingen. Hebben we, ondanks de sluitingen, 17k meer aan energie uitgegeven, dit is 5k meer t.o.v. de begroting. De extra kosten zijn echter ruimschoots gecompenseerd door de lager dan geraamde huuraanpassingen 8k (t.o.v. begroot) en 6k (t.o.v. vorig jaar), de beperkte openstelling gedurende 2021 en het cancelen van het project De Drie Haringen 5k (t.o.v. begroot) en 8k (t.o.v. vorig jaar).

Hogere kosten voor het programma (ad 105k) t.o.v. vorig jaar en 47K meer dan vorig jaar

Overeenkomstig de activiteiten zijn de kosten voor het programma beduidend hoger dan begroot en dan vorig jaar. De pandemie was aanleiding tot voorzichtigheid totdat we werden geholpen met de bijdrage vanuit het Kickstart fonds 2.0. We zijn er met het plan om het Speelgoedmuseum coronaproof te openen, tegen de verwachtingen in, in geslaagd om op 1 september het museum weer open te stellen voor publiek. Dit project was met 97k aan externe kosten een zwaartepunt in de uitvoering van het programma. Daarnaast zijn de uitbreiding en vernieuwing van websites aanjagers geweest voor extra bestedingen. Ook zijn de kosten voor collectiebeheer hoger: deels door de vergoeding voor de deelcollecties die we betalen aan de gemeente en deels door de overstap van een database in eigen beheer naar een webbased database van onze collectie.

Verwachtingen voor 2022

Met het resultaat van 2021 is opnieuw een verbetering van de financiële positie gerealiseerd.

Begin 2022 ondervinden we nog de naweeën van de pandemie. Vanaf de openstelling op 26 januari dit jaar merken we dat het publiek voorzichtig is. Het wegblijven van publiek baart ons zorgen. De vernieuwing van het Speelgoedmuseum kan in dit opzicht het verschil maken en zien we goede cijfers. Mede met aangepaste tarieven voor het Speelgoedmuseum zijn we positief gestemd.

De afgelopen jaren hebben we goed geanticipeerd op invloeden van buitenaf, maar we zullen dit jaar met lef en risico weer inhoud gaan geven aan het programma en verwachten we een hoger bestedingsniveau.

Conclusie P&L

De exploitatie van 2021 is gedurende 2021 onder druk komen te staan. Mede dankzij het succes van de opening van het Speelgoedmuseum, het uitnutten van de flexibele schil en de vergoeding voor de deelcollecties is het jaar in financieel opzicht positief afgesloten en zijn we financieel sterk genoeg om geld opzij te zetten voor de realisatie van projecten in de toekomst.

10.3 Ten aanzien van het vermogen

In 2017 heeft De Waag een metamorfose ondergaan. Hiervoor is door de gemeente een investeringssubsidie verleend ad 400k. Deze is als projectsubsidie vastgesteld met als voorwaarde dat de organisatie op termijn zelf voor vervanging moet zorgdragen. Tegen deze achtergrond is in de afgelopen jaren gestreefd om geld over te houden, te sparen voor later. Afschrijven kon immers niet, het betrof een subsidie. Het gespaarde geld is toegevoegd aan het eigen vermogen (de algemene reserve). Nu gaan we natuurlijk op termijn, met een "bescheiden" start in 2022, de inrichting weer onderhanden nemen. Hiervoor zullen de middelen uit de algemene reserve worden aangewend.

In onze opvatting zou het benodigde weerstandsvermogen minimaal gelijk moeten zijn aan de egaliseringsreserve ad 100k.

De pandemie heeft ons geleerd dat, als de overheid ons niet had geholpen middels het Kickstart Cultuurfonds 1.0 en 2.0, we zonder flexibele schil hadden moeten interen op het vermogen. Vooralsnog hebben we ons er tot nu toe goed doorheen geslagen. Een algemene reserve is nodig. De gemeente stelt dat bij ons de algemene reserve 10% van de jaaromzet dient te bedragen. De totale jaaromzet bedraagt 1,7 miljoen. De algemene reserve bedraagt ultimo 2021 165k.

De giften en uitgaven in het kader van het Breenbergh fonds zijn in de jaarrekening van 2021 apart verantwoord als onttrekking/donatie van dit specifieke bestemmingsfonds.

Eind 2021 waren we in onderhandeling met partijen voor de aankoop van een bijzondere aanwinst. Ten behoeve van nieuwe aanwinsten is, om het risico's af te dekken, behoefte aan een fonds hiervoor. In het verlengde hiervan gaan we met de gemeente in gesprek hoe om te gaan met aankopen in de toekomst.

Het jaar 2024 zal in het teken staan van een, voor onze organisatie, uitzonderlijke expositie in de Bergkerk. Eind 2021 begin 2022 zijn een drietal initiatiefmemo's uitgewerkt. Aangezien de omvang van deze expositie onze reguliere exploitatie te boven gaat moeten we hier in financiële zin op anticiperen.

Entree en balie van het vernieuwde Speelgoedmuseum

Het jaarverslag 2021 is opgesteld door de directie van de stichting Deventer Verhaal en vastgesteld door de Raad van Toezicht, juni 2022.

Stichting Deventer Verhaal | Keizerstraat 33 | 7411 HD Deventer |
0570 – 855950 | info@deventerverhaal.nl | www.deventerverhaal.nl |
www.museumdewaag.nl | www.hetspeelgoedmuseum.nl | KvK 61898449

